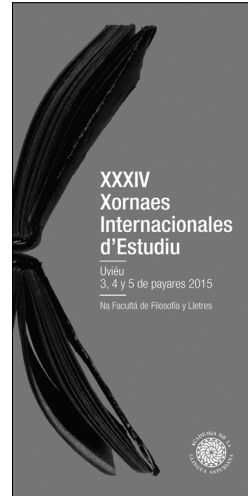

XXXIV Xornaes Internacionales d'Estudiu de l'Academia de la Llingua Asturiana

Los días 3, 4 y 5 de payares celebráronse nel Salón d'Actos de la Facultá de Filosofía y Lletres de la Universidá d'Uviéu les sesiones de les *XXXIV Xornaes Internacionales d'Estudiu* de l'Academia de la Llingua Asturiana, que cuntén col sofitu de la Universidá d'Uviéu per aciú del Campus d'Escelencia Internacional.

Acordies cola cadarma que vien calteniéndose davezu, eses sesiones organizáronse en conferencies y comunicaciones. L'entamu oficial, el martes día 3 a les 16:00 h., cuntó cola presencia de la Vicerrectora d'Investigación y Campus d'Escelencia Internacional, Paz Suárez Rendueles; de la Decana de la Facultá, Carmen Alfonso; y de la Presidenta de l'Academia, Ana Mª Cano. Tres esti actu presentáronse darréu les revistes *Lletres Asturianas* 113 (ed. dixital) y *Ciencies. Cartafueyos asturianos de Ciencia y Teunoloxía* n° 5, que dirixe l'académicu de número y profesor de la Universidá d'Uviéu Carlos Lastra.

No que cinca a les ponencies presentaes, la inaugural d'estes xxxiv Xornaes Internacionales tuvo al cargu de *Cristina Valdés Rodríguez* (Universidá d'Uviéu & ALLA) que faló de «Un enfoque polisistémicu a la traducción n'asturianu: normes y estratexes», pesllando les actividaes d'esi día *Laura Martínez Martín* (Universidá de Lisboa), cola ponencia «Otros horizontes: la aparición de la lengua asturiana en las cartas privadas de los emigrantes de principios del xx».

Les sesiones del miécoles día 4 entamóles el profesor de la Universidá d'Uviéu *Guillermo Lorenzo*, que presentó «¿Por qué no en asturianu? El infinitivo fleccionado como apomorfia negativa de la lengua asturiana», y zarráronles *Teresa Bellido Calduch* (Universidá de Castelló & Universidá d'Uviéu) con «Estudiu de los niveles d'usu, valoración y actitúes llingüístiques hacia la Llingua Asturiana qu'amuesen los futuros maestros. Implicaciones educatives y curriculares» y *Mª Olga Álvarez Huerta* (Universidá d'Uviéu) con «Los verbos con prefixu *a-* n'asturianu».

El xueves día 5 *José Virgilio García Trabanco* (Universidá de Santiago) faló de «Toponimia prelatina en Asturias: balance y revisión crítica» y *Roberto González-Quevedo* (ALLA & Universidá d'Uviéu) peslló les sesiones d'estes Xornaes 2015 falando de «Marcadores n'asturianu».

Polo que se refier a les comunicaciones, los intervinientes fueron:

Martes día 3: *Xuan Xosé Sánchez Vicente* («Llectura y valoración de la *Viaxe del Tíu Pacho el sordu a Uviedo*»); *Armando Murias Ibias* («Orixe mineru de *guh.e* al traviés de la lliteratura»); *Pablo Rodríguez Medina* («Corredores de la memoria. Actualizaciones de la herencia clásica na poesía asturiana d'Aurelio González Ovies»); *Inaciu Galán y González* («La llingua asturiana nel tardo-franquismu al traviés de la revista *Asturias Semanal* (1969-1977)»).

Miércoles día 4: *Carmen Muñiz Cachón* («Aspeutos pragmáticos y entonativos de *ho*»); *Próspero Morán López y Rubén Martín-Llames* («Comunicación institucional y llingua asturiana na era d'Internet: el casu de Xixón»); *Alberto Gómez Bautista* («Contributo para una história do asturo-leonês em Portugal»).

Xueves día 5: *Xuan Xosé Lajo* («El pretéritu indefínú en senabrés. Estudiu de les variaciones xeográfiques»); *Rosabel San Segundo Cachero* («Negación metallingüística y negación oracional: *non* y *nun*»); *Nicolás Bartolomé Pérez* («Los glotónimos asturianu, bable, lleonés, mirandés y asturleonés nos principales diccionarios de les llingües ibériques»).

Reconocencia a l'Academia

El pasáu día 19 d'avientu de 2015 la Escuela de Música Tradicional de la «Banda de Gaites Villaviciosa "El Gaitero"» ufrió-y a l'Academia de la Llingua Asturiana una de les dos reconocencies qu'añalmente concede, concretamente la que premia'l llabor en favor del espardimientu y l'encontu a la cultura asturiana. La otra reconocencia, que destaca'l sofitu ufiertáu a la Banda de Gaites, otorgóse-y al gaiteru Martín Poladura Berros, que celebraba los sos venticinco años de pertenencia a la banda y que ye anguaño'l so direutor.

L'actu celebróse nel Teatru Riera de Villaviciosa, dientro d'una sesión musical y cultural onde participaben l'alumnáu y el profesoraú de la citada Escuela de Música Tradicional. Recoyó'l distintivu, en nome de l'Academia, el so Secretariu, Roberto González-Quevedo, qu'agradeció a la Banda Gaites, a la Escuela de Música Tradicional y a tolos presentes esta reconocencia.

Comunicaos oficiales de l'Academia de la Llingua Asturiana

L'Academia de la Llingua Asturiana dio a la conocencia pública nos meses de xineru y febreru dos comunicaos en rellación, respetivamente, cola creación de la Especialidá Docente de Llingua Asturiana y con una propuesta fecha pola diputada del Partíu Popular, Mercedes Fernández, na Xunta Xeneral del Principáu pa prohibir l'usu de la Llingua Asturiana nes convocatories de les sesiones d'una Comisión d'Estudiu d'esta institución, precisamente la que trabaya sobre «Réxime, Proteición y Promoción del Asturianu». Reprodúcense darréu los dos testos.

NOTA DE PRENSA

AL RODIU DE LA ESPECIALIDÁ DOCENTE DE LINGUA ASTURIANA

L'Academia de la Llingua Asturiana vien siguiendo con munchu interés y fonda preocupación les noticies apaecies apocayá nos medios de prensa escrita, radio y tv., no que cinca a la tramitación de la demanda de la especialidá docente de Llingua Asturiana pal profesoráu d'Educación Primaria y Secundaria.

La síntesis d'estes noticies plantea, per un llau, que'l Ministeriu d'Educación del Gobiernu d'España diz nun tener competencies pa facer posible tal especialidá y, per otu, que, darréu d'ello, la Consejería d'Educación del Principáu va facer vidable la especialidá al traviés d'un decretu autonómicu (trámite nel que va participar una comisión inter-institucional con representantes cualificaos del Ministeriu y de la Consejería d'Educación).

Énte estes anuncios, l'Academia de la Llingua Asturiana quier dexar claro lo siguiente:

1. Resulta inaudito que'l Ministeriu d'Educación tresmita la idea de que'l tema de les especialidaes docentes nun forma parte de los sos atribuciones esclusives, darréu que ye xustamente esti Ministeriu'l que les establez, tanto pal cuerpu de Maestros d'Educación Infantil y Primaria (Real Decretu 1594/2011, de 4 de noviembre), como pal profesoráu d'Educación Secundaria (Real Decretu 1834/2008, de 8 de noviembre, desarrolláu llueu col Real Decretu 665/2015, de 17 de xunetu). Asina, a títulu d'exemplu, les especialidaes docentes n'Educación Infantil y Primaria son: Educación Infantil, Educación Primaria, Llingua Estranxera (Inglés), Llingua Estranxera (Francés), Llingua Estranxera (Alemán), Educación Física, Música, Pedagogía Terapéutica y Audición y Llinguaxe.
2. El Ministeriu dispón, del mesmu mou, que tamién son especialidaes docentes na Educación Primaria y Secundaria les correspondientes a les llingües propies cooficiales de les respectives comunidaes autónomes (art. 2.2 del Real Decretu de primaria y art. 2.3 del Real Decretu de secundaria).
3. Ello quier dicir que cualquier concursu oposición y de tresllaos en cualquier comunidá autónoma española ha facese, necesaria y obligatoriamente,

.../...

acordies coles especialidaes docentes fixaes pol Ministeriu d'Educación, Cultura y Deporte.

4. Nun se contempla, nin nel ordenamientu xeneral del estáu nin nel de les autonomíes, nenguna posibilidá de crear especialidaes docentes de calter "autonómicu". Ye dicir, nun hai funcionarios docentes en primaria y secundaria con una especialidá que nun tea fixada pol Ministeriu.
5. La propuesta del Conseyu Escolar del Estáu (muérganu institucional que desarrolla un llabor consultivu, d'asesoramientu y propuestes al Gobiernu del estáu en rellación con los distintos aspectos del sistema educativu español) no que cinca a la posibilidá de reconocimientu de la especialidá docente de Llingua Asturiana ye que los reales decretos amiesten un apartáu que diga: **Naquelles Comunidaes Autónomes nes qu'haya llingües non oficiales que tengan proteición llegal y formen parte del currículu, podrá dase tamién, a petición de la Comunidá Autónoma y según necesidaes educatives, la especialidá propia de la llingua respectiva.** Esta ye, xustamente, la posición que defende l'Academia de la Llingua Asturiana.

Darréu de lo anterior, esta institución académica pide a la Conseyería d'Educación y Cultura del Gobiernu del Principáu d'Asturies que nun contribuya, magar seya de mou involuntariu, a semar más confusión ente la comunidá educativa d'Asturies. A la escontra d'ello, l'Academia encamienta a la Conseyería que la so bona voluntá pa encalzar esta demanda hestórica empobine a una negociación seria y rigurosa coles próximes autoridaes educatives del Estáu que lleve a un cambéu, nel sentiu propuestu, de los decretos d'especialidaes. Sedría llaméntable dexar pasar una oportunidá que vien sofitada, ente otres instituciones y coleutivos, polos sindicatos mayoritarios de la educación pública n'Asturies, poles asociaciones de padres y madres con más implantación na nuesa comunidá, pola Xunta Xeneral del Principáu d'Asturies, pola Xunta de Personal Docente non universitariu, pol Conseyu Escolar del Principáu y, como viemos enantes, pol propiu Conseyu Escolar del Estáu.

Y una consideración cabera más: toos estos y otros problemes que torguen el normal allugamientu normativu de la llingua asturiana y la so dignificación nun desaparecerán dafechu mentantu l'idioma de los asturianos nun algame l'estatus, xurídicu y constitucional, d'oficialidá.

Uviéu, a 19 díes andaos del mes de xineru de 2016.

L'ALLA REFUGA LA POSTURA DEL PARTÍU POPULAR PA COL ASTURIANU NA XUNTA XENERAL

L'Academia de la Llingua Asturiana, enterada de la prohibición del usu de la llingua asturiana na Comisión d'Estudiu sobre Réxime, Proteición y Promoción del Asturianu, quier treslladar a la opinión pública asturiana la so más fonda esmolición énte la falta de respetu hacia la nuesa llingua de los parllamentarios qu'afalaron tal prohibición na Xunta Xeneral.

N'efeutu, refugar l'usu del asturianu xunto col castellanu nes actividaes parllamentaries da cuenta perfectamente del allugamientu, oxetivamente anti-asturianu, de dalgunos de los nuegos representantes políticos y, sobre manera, de Mercedes Fernández, cabezalera del Partíu Popular y entamadora d'esta vergoñosa iniciativa. L'Academia, nesti sen, nun pue sinón escandalizase al lleer el "tweet" col que la Presidenta del Partíu Popular facía alarde del so "llogru" anti-asturianu: ***"hemos logrado que el castellano sea la única lengua del parlamento en Asturias"***.

La verdá ye que ye difícil alcontrase con una manifestación tan inequívoca de despreciu a Asturias, d'autoodiu y de falta de sensibilidá pa cola cultura de los asturianos. Y dende llueu, ye abluicante qu'una dirixente política asturiana s'atreva a espresase nesos términos.

L'Academia de la Llingua Asturiana ye sabedora de que la igua de situaciones como les qu'acabamos de describir namái pasa pol reconocimientu –dende llueu, irrenunciable– de la oficialidá de la llingua histórica del pueblu asturianu. Poro, l'Academia pide a tolos Grupos Parllamentarios que, llegáu'l momentu, sofiten esti procesu de reconocimientu xurídicu del asturianu y qu'actúen (mentanto esa figura llegal nun seya plenamente efeutiva) afalando calces de dignificación y de planificación llingüística que, acordies col marcu normativu vixente, enconten l'usu del asturianu en toles instituciones del País y, n'especial, na Xunta Xeneral, muérganu máximu de representación de los ciudadanos y ciudadanes d'Asturies.

Uviéu, 16 de febreru de 2016.

ACADEMIA DE LA LLINGUA ASTURIANA

XXXI Premios «Andrés Solar» de la Xunta pola Defensa de la Llingua Asturiana

La Xunta pola Defensa de la Llingua Asturiana fixo entrega de los xxxi premios «Andrés Solar» el sábadu 19 d'avientu de 2015, nel Antiguu Institutu Xovellanos de Xixón.

La XDLA ufiertó esti añu'l 'Pegollu' a *Sidra l'Allume*, «que vien llevando alan- tre un proyectu cooperativu d'elaboración y comercialización de sidra usando y visibilizando l'asturianu tanto nel productu como na so difusión comercial y pu- blicitaria».

El 'Madreñazu' concedióse-y a *Miguel Alarcos Martínez*, «pol so discursu ran- ciu, asturianófobu y discriminatoriu, que sigue presente en dalgunes instituciones y que, sistemáticamente, ta amplificáu por determinaos medios de comunica- ción».

IV Informe sobre'l cumplimientu de la *Carta Europea de les Llingües Rexonales o Minoritaries* (CELRM) n'España

El Conseyu d'Europa fixo públicu nel mes xineru de 2016 l'informe ellaboráu pol Comité d'Espertos del quartu ciclu de supervisión de l'aplicación n'España de la *Carta Europea de les Llingües Rexonales o Minoritaries* (CELRM) nel pe- riodu 2010-2013.

Esti informe vien a constatar, nel casu d'Asturies, el retrocesu nes midíes de normalización del asturianu y gallego-asturianu. El comité d'expertos amue- sa, por exemplu, la so molición fonda pola mengua sustancial de los recursos presupuestarios y vien a recordar el refileru de problemes colos que s'atopa l'asturianu pa la so normalización nos medios de comunicación, na enseñan- za, l'alministración o na toponimia, ente otros ámbitos. Estes cuestiones es- puestas son asemeyaes a lo asoleyao n'informes anteriores, daqué que dexa ver a les clares l'incumplimientu, hasta la fecha, d'esta Carta Europea pal ca- su asturianu.

Dientro de les recomendaciones y valoraciones nel informe, xunto cola ne- cesidá de l'actualización de los datos sociollingüísticos, el Conseyu d'Europa reclama a les autoridaes correspondientes qu'adopten «midíes decidíes» nel sofitu al asturianu y al gallego-asturianu y pide a les autoridaes estatales y au- tonómiques la reconocencia de la cooficialidá como marcu llegal p'aquelles llingües recoyíes na ratificación de la CERLM y qu'entá nun son cooficiales nos sos territorios.

Tesis doctoral sobre teatru asturianu na Universidá de Vigo

El pasáu día 15 de xineru presentóse nel Salón de Graos de la Facultá de Filoloxía e Tradución de la Universidá de Vigo la tesis doctoral «Bases pa un Corpus de teatru n’Asturies», roblada pol actor y direutor d’escena Antón Caamaño. La tesis presentóse y lleóse dafechamente n’asturianu y foi codirixida por Jorge Uría, caderalgu d’Historia Contemporánea na Universidá d’Uviéu, y Manuel Ángel Candelas Colodrón, profesor de Literatura Española y Teoría de la Literatura de la Universidá de Vigo. El trabayu, que plantea delles perspeutives del teatru asturianu dende lo sociocultural afondando nel periodu del profesionalismu teatral n’Asturies (1985-2014), recibió la máxima calificación per parte del Tribunal, que taba compuestu por Carmen Luna, de la Universidá de Vigo; Víctor Infiesta, de la Universidá d’Uviéu y Ana Mª Cano, tamién de la Universidá d’Uviéu y qu’exerció de presidenta. Presentóse en Vigo, yá que n’Asturies nun existen programes de doctoráu n’Artes Escéniques, al nun tener entá la Escuela Superior d’Arte Dramáticu del Principáu capacitación pa ello. Trátase del primer Doctoráu n’Artes Escéniques algamáu por una persona que fizo’l so ciclu formativu completu nesta especialidá n’Asturies.

6 de mayu de 2016

* * *

XXXVII Día de les Lletres Asturianes

L’Academia de la Llingua Asturiana celebrará esti día como davezu y fai brinde a toos y a toes pa que per toa Asturies s’entamen actos